

בהתקרב יום פטירתו של אחי נחמן ז"ל בן רייזל ומרדכי פרל, מקובל - ברצוני לספר במקצת על אופיו ועל פעולותיו הרבות.

אבי ז"ל ואחיי משה ז"ל ויב"א ישראל, הגיעו ארצה בשנת 1936. אחרי שנה הצטרפה אליהם שאר המשפחה: אימי, אחותי ציפורה ז"ל, אחי נחמן ז"ל ואני הבת הקטנה לאה. גרנו בירושלים. בתקופה מאוד קשה. עקב המאורעות - בערב היה עוצר, המצב הכלכלי היה בכי רע. לאבי ז"ל לא היתה עבודה ולא יכול היה לפרנס את משפחתו בת השבע נפשות. אמי ז"ל לא יכלה להסתגל למצב ולתנאים. היא מאוד חלתה ובעצת הרופאים חזרה לקובל לאביה ר' אלימלך ארליך ע"מ להחליף את האויר והאווירה. יחד איתה חזרנו גם אחותי ואני ונחמן שהיה אמור לחזור איתנו התעקש ברגע האחרון ולמרות המזוודות הארוזות והשכנועים הרבים לא עזר דבר ונחמן נשאר בארץ עם אבי ואחיי. משה וישראל למדו בישיבה בירושלים ואבי ונחמן גרו בת"א בחדר קטן מושכר בדירה בה גרה משפחה. נחמן הילד הקטן שנשאר לבד עם אביו סבל כעולה חדש מחבלי קליטה קשים. הוא למד בבה"ס תחכמוני (היה תלמיד טוב אבל גם שובב גדול) ואחרי יום הלימודים היה נודד מדודה לדודה עד שאבא היה חוזר בערב מעבודותיו המזדמנות.

בשנת - 1942 התאחדה המשפחה. אימא אחותי ואני חזרנו ארצה לאחר שברגע האחרון בניסיי ניסים הצלחנו לעזוב את קובל שהיתה בשלטון הרוסים, רגע לפני שנכנסו הגרמנים. (סבי ר' אלימלך שנרצח ע"י הגרמנים ימ"ש, לא זכה לשמוע שהגענו בשלום לארץ ישראל).

נחמן כנער צעיר לקח חלק בעול פרנסת המשפחה ועבד בבית חרושת לאריגה ובהמשך בליטוש יהלומים. נחמן לא נשאר אדיש למצב בארץ ישראל ולמאבק בבריטים והתגייס לאצ"ל ולחם במלחמת השחרור בכיבוש יפו.

נחמן ב"ה הצליח מאוד בחייו הפרטיים. הוא נשא לאישה את הילדה ז"ל ונולדו להם שלוש בנות לייקי (לאה), אורנה ואלישבע. נחמן היה גאה במשפחתו שהלכה והתרחבה ונוספו לה נכדים ונינים. נחמן היה איש משפחה למופת לא רק למעגל הקרוב אלא גם על אחיו וילדיהם הרעיף נחמן אהבה ללא גבולות והיה הדוד הנערץ על אחייניו.

נחמן היה מאוד מוכשר והצליח מאוד בעסקי היהלומים. כל מי שבא בחברתו עמד מיד על החן וחוש ההומור המיוחד שלו וכולם חיפשו את קרבתו. במהלך חייו מילא נחמן תפקידים מרכזיים במשק הישראלי ותרם רבות לפיתוחה ושגשוגה של המדינה שהיתה מאוד אהובה ויקרה לו. בין שאר תפקידיו, שאת חלקם מילא בהתנדבות מלאה, היו: חבר הנהלת הבורסה ליהלומים, יו"ר מועצת המנהלים של חברת אל-על, חבר דרקטריון בבנק לאומי, חבר דרקטריון בחברת החשמל, חבר דרקטריון במפעל הפיס, קונסול ישראל בהונג קונג במהלך שתי קדנציות. כמדומני שיותר מיכול היה נחמן גאה בשרותו במוסד שם עסק במלאכה שהיתה בעיני מלאכת קודש - רדיפה אחר הנצים ועוזריהם. על תקופה זו נחמן מיעט מאוד לדבר ועדיין רב הנסתר על הגלוי.

נחמן היה איש העולם הגדול נסע וביקר במקומות רבים. שני ביקורים מרשימים במיוחד זכורים לי - הראשון אצל השאה הפרסי בארמונו בטהרן והשני בקובל. במסגרת תפקידו כקונסול ישראל בהונג קונג ניצל נחמן את הדרכון הדפלומטי שהיה ברשותו ונסע תחת הבטחה מיוחדת לביקור בקהילה היהודית בקובל. הביקור עשה עליו רושם קשה במיוחד. כמעט ולא נשאר שום זכר לקהילה היהודית המפוארת של קובל. היהודים שחיו אז בקובל התרגשו מאוד מביקורו וערכו לו קבלת פנים מיוחדת בתחנת הרכבת. הוא הזמין את כולם לארוחת ערב חגיגית ונהרגלו חילק לכול אחד ואחד סכום כסף. רושם הביקור לא עזב אותו עד אחרית ימיו ממש, ואפילו בזמן מחלתו הקשה התעניין אודות מצב היהודים בקובל והביע את רצונו העז לשוב ולבקר שם.

נחמן היה מאורע מאוד בפוליטיקה בארץ. היה מקורב מאוד למנחם בגין בוא ראה את גדול המנהיגים של עם ישראל, עזר ויצמן ודוד לוי היו לו חברים קרובים. נחמן נחשב "כממליך מלכים" באותה תקופה. דעתו היה מאוד נחשבת ומקובלת. עם זאת נמט בין ידידיו גם יצחק רבין ושמעון פרס. למרות ההצעות הרבות שקיבל להצטרף לכנסת ולממשלה סירב בכול תוקף והעדיף את העשייה מאחורי הקלעים.

נחמן כאמור לא מלך עם כפית של זהב בפיו. לכל השגיז הגיע נחמן בכוחות עצמו ובעבודה בעשר אצבעותיו. לק נחמן היה מאוד מחובר גם "לעמך". בכל תפקיד שבו כיהן דלתו היתה פתוחה לכול.

הוא עזר לכולם במתן בסתר או בסידור עבודה והכל לשם שמיים ממש ומתוך לב הזהב הגדול שהיה לו.

לסיום ברצוני להביא בפניכם את דבריי ההספד של חברו דוד לוי מי שכיהן כשר בממשלות ישראל: "נחמן איש ירא שמיים היה, כולם אהבו אותו שירת את המדינה כל חייו. הכרנו לפני למעלה מארבעים שנה. לאורך כל השנים האלה שירתנו יחד אידאל. ישבנו זה לצד זה, בימים גדולים, בהכרעות גורליות, תחת הנהגתו רבת האומץ והתבונה של מנחם בגין.

נחמן בכל מצב שמר על האופטימיות שלו, שהיתה שם דבר. באור ובסתר ככתוב, הוא קיים את האידאל שלו. אני יודע – הוא עזר לרבים. הוא מעולם לא ביקש דבר וחצי דבר בשבילו. הוא היה אציל נפש. כשראית אותו, התנהגותו, הענווה שלו, נדמה היה שאתה עומד מול נסיר, ואני לא מגזים. ועם זאת היה איש העם ואיש העולם הגדול. בסובלנות אין קץ הקשיב גם לאלו שחלקו. ניסה תמיד לפשר, לאחד.

שמחה טבעית היתה לו תמיד וחיוך שאין דומה לו. אהב הומור. נחמן. הוא היה חבר נאמן. לא עשה גלים, אבל הוא תמיד ניצב איפה שהיה צריך, איפה שהיו צריכים אותו. היתה לו תבונה טבעית. מעולם לא התפרץ, מעולם לא דיבר סרה באיש. אני זיכר ימים סוערים, בהם נחמן ניסה בכל מאודו לפשר בין חברים, לחפש את המאחד, ומצא את עצמו, ומצאת אותו תמיד מוכן לעזור. כפי שהיה יכול להמריא מעלה, כך ידע גם לרדת מטה. לא איש מתנשא היה נחמן.

וברבות הימים אשר הגעתי לתפקיד שר החוץ, כה טבעי היה שאציע לו שליחות דיפלומטית. וכך היה. וכמה הוא היה שמח.

הוא דאג תמיד לרעייתו. תמיד דיבר עליה. זו אהבה כמו שאנחנו מגדירים, של זוג יונים. הם היו כאלה. כך חשו אחד על השני. משפחתו היתה אוצר גלום שלו, העולם הקטן שלו.

ואיש לא נתן לו. כל אדם בונה לו עולם קטן. בזה הוא שונה מן האחר. חברים וידידים אני לא מכיר אנשים שלא אהבו אותו.

נחמן – באמת כשמו כן הוא – פרל – פנינה ממש. כזה היה וכך אזכור אותו.

לך לשלום, חברי הטוב. נזכור אותך תמיד – חייכן, גאה, פשוט, עניו, נחמן שאהבנו. הדמות הזאת לא תשכח.

ינעמו לך רגבי הארץ הזאת, אותה שירתת במסירות כל חיך. בפעולות, בעצות, בדרך לא דרך, אבל מעל הכל ביחד שיצרת סביבך. יהי זכרך ברוך."

כזה היה נחמן אחי היקר והאהוב שבימים אלו אנו מציינים את יום פטירתו. כולנו מתגעגעים אליו והוא חסר לנו מאוד מאוד. יהי רצון שזכרו ילווה אותנו תמיד ויהווה דוגמה למורשת הדורות הבאים.

שלום אויבנגטל (הא)
פריה ניין 9
פריה-ה-קוין

טל 03-9215754